

Wal keert schip: het geduld van kiezers is niet oneindig.

Posted on 17 september 2022 by Syp Wynia

In Zweden heeft 'rechts', zij het op het nippertje, de parlementsverkiezingen gewonnen. In Italië maakt 'rechts' dan wel 'extreem-rechts', dan wel 'populistisch-rechts' goede kans de verkiezingen te winnen. In Frankrijk won Emmanuel Macron weliswaar – maar nogal krap – de presidentsverkiezingen, maar verloor vervolgens de meerderheid bij de parlementsverkiezingen. En de partij van Marine Le Pen werd de [grootste oppositiepartij](#).

Er wordt in de meeste media heel zorgelijk gedaan tegen wat als de opkomst van 'rechts' dan wel 'extreem-rechts' dan wel 'populistisch-rechts' wordt betiteld. Die zorgen strekken zich dan ook uit over 'Europa', want de Europese Unie staat er bij veel van die partijen niet zo best op. Zorg is er ook over de vriendelijke woorden die sommige van deze partijen hebben voor Vladimir Poetin.

Maar de meeste aandacht gaat doorgaans toch uit naar de verbanden tussen nazisme en fascisme en de partijen die aan de winnende hand zijn. De vorige Zweedse premier noemde de Zweden Democraten – opgericht in 1988 – 'een

racistische partij met naziwortels'. Of dat klopt valt te bezien, maar de huidige leiding heeft wel moeite moeten doen onfrisse lieden te weren. Vanwege die reputatie mogen de Zweden Democraten waarschijnlijk wel gedogen, maar niet regeren.

In Italië stevent Giorgia Meloni van de Fratelli d'Italia volgende week zondag met een kwart van de stemmen af op een overwinning bij de vervroegde parlementsverkiezingen. Haar partij stamt via-via af van de naoorlogse fascistische beweging, al ziet ze haar partij zelf als een gewone conservatieve partij.

In Duitsland is de AfD wat weggezakt, maar het is nog steeds een grote partij, opgericht tegen de euro, groot geworden door de asielstroom, maar ook nooit helemaal zonder revanchistische neo-nazi's.

Het Vlaams Belang, al dertig jaar groot – eerder als Vlaams Blok – is een overwegend burgerlijke partij, maar wel degelijk geworteld in de naoorlogse solidariteit met de Vlaamse collaboratie met de nazi-bezetter (die trouwens veel zwaarder werd bestraft dan de Waalse collaboratie, die er niet voor onder deed).

Rechts is geen neutraal begrip

In de meeste media heeft 'rechts' sowieso al een beroerde naam en als dat al niet genoeg is worden daar begrippen als 'radicaal', 'extreem' dan wel 'populistisch' aan toegevoegd. Maar zelfs zonder die koppeling is de associatie met het Duitsland van Hitler en het Italië van Mussolini snel gemaakt. De ervaring van Marine le Pen, dochter van een openlijk antisemitische vader, toont dat je vervolgens maar moeilijk van die associatie afkomt.

Het is niet voor het eerst dat het politieke establishment in de westerse wereld kreunt onder een tendens die als 'rechts' dan wel 'nationalistisch' dan wel 'populistisch' wordt gekenschetst. Het Britse Brexit-referendum en de overwinning van Donald Trump bij de Amerikaanse presidentsverkiezingen (beide in 2016) waren tekenen aan de wand.

Begin 2017 kwam radicaal rechts – zoals we het maar zullen noemen – in de Europese Unie in Koblenz bijeen voor wat een triomfjaar moest worden. Dat werd het trouwens niet, of althans veel minder dan gehoopt. Nu zou er, maar dan zonder dat er van een zichtbare Europese coalitie sprake is, sprake zijn van een nieuwe rechtse golf.

Er doemen wel wat vragen op. Zoals: is alles wat rechts wordt genoemd wel zo rechts, laat staan extreem rechts? En ten tweede: trekken kiezers naar rechts omdat ze plotseling rechts of zelfs extreem rechts zijn geworden, of hebben ze andere redenen voor hun stemkeuze?

In Zweden is er duidelijk een relatie tussen de afzichtelijke reeks bendemoorden van afgelopen maanden, steevast in of vanuit immigrantenwijken, en de verkiezingsuitslag. In Zweden is de wal het schip aan het keren. Decennia lang wilde Zweden een soort politiek correct gidsland zijn, dat iedereen die zich van elders uit de wereld meldde opving. Daar wordt nu een hoge prijs voor betaald.

In Frankrijk was er het verzet van de gele hesjes – tegen het klimaatbeleid – en de aanhoudende zorg over veel immigratie, terrorisme, misdaad en te weinig integratie. In Italië spelen deels dezelfde zaken, plus afkeer van het zittende establishment. In beide landen is het vertrouwen in de EU niet vanzelfsprekend.

Hoe zit dat eigenlijk in Nederland?

Wynia's Week publiceerde de afgelopen weken een reeks artikelen die samen een portret schetsen van Nederland in de nazomer van 2022. Het is geen vrolijk beeld.

Kortweg komt het er op neer dat in het zicht van een ongekende duurtecrisis – voedsel tientallen procenten duurder, brandstof 3 à 4 keer duurder – het land geregeerd wordt door een kabinet dat vooral voortgaat met waar het mee bezig was. Dat is een agenda waar toch al geen meerderheid voor was, althans niet onder de bevolking. Die agenda kan worden samengevat als: diversiteit, duurzaamheid en dwang.

Disfunctioneel, hefboomdemocratie

Zelf schreef ik enkele artikelen waarin ik een brood-en-brandstof-opstand voorspel tegen een '[disfunctioneel kabinet](#)', waarin ik schetste hoe de kabinetten-Rutte zich de afgelopen jaren loszongen van Nederland en hoe dat mogelijk was, namelijk door wat ik de '[hefboomdemocratie](#)' heb genoemd.

[Nick Ottens](#) beschreef hoe er vermomd als '[Veiligheidsberaad](#)' een stiekeme schaduwmacht wordt opgetuigd, die geen enkele legitieme basis heeft. Hij beschreef ook hoe het kabinet best iets kan doen aan de [asielstroom](#) maar het

kennelijk niet wil. Waarom Nederland zo'n [populair asielland](#) is. En waarom Nederlanders met gas en licht nog [duurder uit zijn dan de bureu](#).

[Arnout Jaspers](#) beschrijft onvermoeibaar hoe onze regering zowel qua klimaat als natuur achter hypes aanloopt. Dat de natuur helemaal [niet op omvallen staat](#), om eens wat te noemen. Terwijl dat voor het kabinet al maanden het hoofdpunt van beleid is.

[Bina Ayar](#) beschrijft net als andere auteurs hoe onze regering die beter is in het maken van problemen dan in het oplossen van problemen wel graag dwang toepast om ons [burgers in het gareel](#) te krijgen. Weet u nog, de maandenlange avondklok waarvan geen enkel nut maar wel veel nadeel is vastgesteld?

Ondertussen worden allerlei woke-regelingen ingevoerd en reizen onze politici de wereld af om onze slavernijgeschiedenis te onderzoeken en van excuses te voorzien, zoals we regelmatig beschrijven.

Het is maar een kleine selectie van artikelen en columns uit Wynia's Week, die samen niettemin een verontrust beeld schetsen van politici die hun antenne in de samenleving hebben verwaarloosd, zich laten leiden door een kosmopolitisch Utopia en geen idee hebben van de dagelijkse zorgen van burgers ('wie zijn die mensen').

In Nederland staan geen politici klaar met historische wortels in het nazisme of het fascisme, al heeft één partij (Forum voor Democratie) wel moeite zich verre te houden van antisemitisme en is de leider van een andere partij (PVV) veroordeeld voor 'groepsbelediging'. Dat neemt niet weg dat ook deze partijen in media en door politieke opposenten gretig in verband worden gebracht met extremisme.

Maar zou het niet minstens zo interessant zijn om te kijken waarom kiezers – ook in Nederland – zich afkeren van de partijen die doorgaans regeren en zich wenden tot politici die dat tot dusver niet deden of zelfs buitenspel worden gehouden? De redenen zijn talrijk.

Het hoeft helemaal niet de verlokking van 'rechts' of zelfs 'extreem-rechts' te zijn die kiezers er toe brengt op de aldus betitelde partijen te stemmen. Alle kans dat het eerder de alleszins verklaarbare afkeer van het regerende establishment is, die kiezers er toe brengt om eens naar alternatieven te kijken.

Wynia's Week is er 104 keer per jaar, onafhankelijk, ongebonden en mogelijk

*gemaakt door de donateurs. Bent u nog geen donateur? Doneren kan [**HIER**](#).
Hartelijk dank!*